

سال پنجم ، شماره دوم ، اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

یادنامه

خبرنامه انجمن علمی یادگیری الکترونیکی ایران (یادا)

همکاران این شماره (به ترتیب حروف الفبا):

مهندس سوگل بابازاده ، امیدرضا بلوکی اسپیلی ، مهندس بهناز داراب ، مهندس عیسی رضایی ، دکتر مریم طایفه محمودی ، خانم فاطمه فضلای ، مهندس متین ماهری
دکتر ریتا مجتهدزاده ، خانم سیده نیلوفر مقدس

آنچه در این شماره می خوانید:

ستون صاحب نظران

مجله های
رایاد

گزارش سخنرانی علمی

رویدادهای آینده
وبگاه های یادگیری

معرفی اساتید و پژوهشگران بنام بین المللی
در حوزه یادگیری الکترونیکی

معرفی
کتاب

انجمن های علمی مرتبط

می توان در سایه آموختن
 گنج عشق جاودان اندوختن
 اول از استاد، یاد آموختیم
 پس، سویدای سواد آموختیم
 از پدر گر قالب تن یافتیم
 از معلم جان روشن یافتیم
 ای معلم چون کنم توصیف تو

چون خدا مشکل توان تعریف تو
 ای تو کشتی نجات روح ما
 ای به طوفان جهالت نوح ما
 یک پدر بخشنده آب و گل است
 یک پدر روشنگر جان و دل است
 لیک اگر پرسی کدامین برترین
 آنکه دین آموزد و علم یقین
 استاد محمد حسین شهریار

فرا رسیدن ماه مبارک رجب و روز معلم را خدمت تمامی جویندگان علم و معرفت به ویژه اساتید و معلمان عزیز و دلسوز، تبریک عرض می کنیم. با شماره ای دیگر از یادنامه در خدمت شما بزرگواران هستیم. در راستای ارتقاء فعالیت های انجمن از منظر علمی و تخصصی، و نیز ارتقاء بینش و دانش مخاطبان در خصوص تحولات و رویدادهای حوزه یادگیری الکترونیکی، هیات تحریریه خبرنامه بر آن شده است تا بدین منظور بخش هایی را تا حد ممکن بطور ادواری در این خبرنامه درج نماید. اهم این بخش ها عبارتند از: ستون صاحب نظران، ستون کمیته آموزش و پژوهش، رویدادهای مهم درخصوص یادگیری-یاددهی الکترونیکی در ایران و جهان، کتاب ها و مقالات مهم انتشار یافته و چکیده رساله های کارشناسی ارشد/ دکتری در این حوزه، انجمن های علمی مرتبط، تقویم کنفرانس ها و همایش های مرتبط با یادا و غیره. با توجه به اهمیت این بخش ها، از وبگاه های مرتبط با یادگیری، معرفی سامانه ها، شرکت ها و نهادهای مرتبط با یادا و غیره. با توجه به اهمیت این بخش ها، از تمامی علاقمندان این حوزه استدعا می گردد تا با در اختیار گذاشتن محتوای مناسب، از طریق رایانامه yadanewsletter@gmail.com، ما را در ارتقاء اهداف خبرنامه یاری فرمایند. جهت دسترسی به شماره های قبلی خبرنامه نیز می توانید به بخش خبرنامه انجمن، در سایت <http://elearningassociation.ir> مراجعه نمایید.

در این شماره از یادنامه، در ستون صاحب نظران، بخش اول از محصول کارگروه تخصصی راه اندازی آرمان، تحت عنوان "رویکردهای تدریس و یادگیری در دوره های برخط آزاد انبوه (MOOCs)" از زبان جناب آقای مهندس رضایی ارائه شده است. به دنبال آن، گزارش سخنرانی سرکار خانم دکتر فهیمی فر تحت عنوان کتاب-های درسی الکترونیکی دانشگاهی: ابعاد و مسائل پیش رو را می خوانیم. در رابطه با تازه های نشر نیز، کتاب "چارچوبی عملی برای ارزشیابی برنامه های آموزش از دور برخط" که توسط آقایان دکتر فرج الهی و براتیان تالیف شده است، معرفی می شود. به سیاق گذشته نیز، با یکی دیگر از مجلات علمی در این حوزه و یک مورد از وبگاه های یادگیری نیز آشنا می شویم. نیم نگاهی نیز به چند رویداد علمی مطرح این حوزه در سطح ملی و بین المللی و معرفی یک انجمن علمی مرتبط خواهیم داشت. پایان بخش این شماره از خبرنامه، معرفی دکتر سوزان بال، از اساتید برجسته حوزه یادگیری الکترونیکی است.

سنور صاحب نظران

محصول شماره ۱،

کارگروه تخصصی راه اندازی آرمان (آموزش رایانه ای
ملی انبوه و نوین)،
دانشگاه علوم پزشکی مجازی، وزارت بهداشت، درمان و
آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی مجازی (<http://vums.ac.ir>) در سال ۱۳۹۴ راه اندازی شده است و از اهداف آن فراهم سازی بسترها و زیرساخت های فنی و آموزشی برای توسعه آموزش های مجازی در کشور است. کارگروه تخصصی راه اندازی MOOCs ملی در این راستا تشکیل شده است. بر اساس توافق با انجمن محترم یادگیری الکترونیکی، محصولات علمی این کارگروه به صورت مستمر در خبرنامه یادا منتشر می شود. اعضای کارگروه مشتاقانه از کمک علاقه مندان متخصص و صاحب نظر در این حوزه استقبال می کنند.

دکتر ریتما مجتهدزاده
مجری کارگروه

رویکردهای تدریس و یادگیری در دوره های برخط
آزاد انبوه (MOOCs)
(بخش اول)

جناب آقای عیسی رضایی
دانشجوی دکتری تکنولوژی آموزشی،
دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه
طباطبایی، تهران، ایران

در این شماره از خبرنامه بخش اول از رویکردهای تدریس و یادگیری در دوره های برخط آزاد انبوه (MOOCs) که به بیان مقدمات، کلیات و توصیف چارچوب پداگوژیک cMOOCs می پردازد ارائه می شود. سایر چارچوب های این حوزه شامل bMOOCs، xMOOCs و Qua-si-MOOCs در شماره بعدی مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

مقدمه:

دوره های برخط آزاد انبوه^۱ (MOOCs)، پدیده ای نسبتاً جدیدی است که در چند سال اخیر مورد توجه دانشگاه ها و نظام های آموزش عالی قرار گرفته است. در تعریف، دوره های برخط آزاد انبوه (یا موک) به دوره های آموزشی گفته می شود که به صورت برخط و از طریق اینترنت، به داوطلبانی از سراسر جهان ارائه می شوند. ثبت نام در این دوره ها، آزاد و خارج از مراسم معمول در دانشگاه ها و مراکز آموزشی است، داوطلبان می توانند بدون اینکه شهریه ای بپردازند به صورت رایگان و یا با حداقل هزینه ثبت نام در آنها شرکت کنند. هیچ محدودیتی بر تعداد شرکت کنندگان اعمال نمی شود و بنابراین می توانند همزمان تعداد بسیار زیادی از داوطلبان را بپذیرند. برخی از این دوره ها برخلاف کلاس های حضوری یا دوره های یادگیری الکترونیکی متداول، ممکن است صدها و یا هزاران دانشجو با زمینه ها، قومیت ها و جنسیت متفاوت داشته باشند. این شرکت کنندگان حتی بعد از اتمام کل دوره و انجام تکالیف و آزمون ها، می توانند گواهی معتبر دریافت کنند. بسیاری از این گواهی ها، مورد تایید مراکز علمی، دانشگاهی و بنگاه های اقتصادی هستند و همین علت باعث استقبال روز افزون از این دوره ها شده است.

1. Massive Open Online Courses

هدف اصلی این دوره ها فراهم آوردن فرصتی برای آموزش عمومی و دسترسی رایگان به آموزش های دانشگاهی و اکادمیک برای همه متقاضیان آموزش است (یان و پاول^۹، ۲۰۱۳).

اما پاسخ اینکه موک ها چیستند و اساسا چه تفاوتی با دوره های یادگیری الکترونیکی دارند در تفسیر هر یک از واژگان سرواژه MOOC و پداگوژی های مرتبط بدان نهفته است. به طور خلاصه موک مخفف چهار واژه Massive، Open، Online و Courses است. کلمه دوره (course) بیانگر این است که موک یک دوره آموزشی است و لذا دارای زمان، فعالیت ها و برون دادهای معین می باشد. لغت نامه کمبریج دوره آموزشی را به این صورت تعریف می کند: مجموعه ای از کلاس ها یا برنامه های مطالعه در موضوع خاص که منجر به امتحان و صلاحیت می شود. منظور از واژه برخط (online) در این

اصطلاح به این معنا است که این دوره ها به صورت برخط برگزار می شوند. منظور از واژه آزاد (open) بدین معنا است که شرکت در این دوره ها برای عموم افراد آزاد است و هرکسی با هر سن و دانش پایه ای بدون هیچ هزینه می تواند در آنها شرکت کند. البته برای دریافت گواهی و شرکت در آزمون ها افراد ممکن است هزینه حداقلی پرداخت نمایند ولی دسترسی به درس ها و محتوا برای همه آزاد است. واژه انبوه (Massive) نیز

بیانگر این است که هیچ محدودیت شرکت کننده در این دوره ها وجود ندارد. بدین معنا که برخلاف یادگیری الکترونیکی متداول که در آنها تعداد شرکت کنندگان ممکن است از صد نفر تجاوز نکند در دوره های موک شرکت کنندگان در یک دوره ممکن است متجاوز از چند صد یا چندین

9. Yuan & Powell

تاریخچه شکل گیری دوره های برخط آزاد انبوه، به مفهوم پردازش نظریه یادگیری ارتباط گرایایی بر می گردد. طبق نظریه ارتباط گرایایی، یادگیری در عصر دیجیتال به صورت فرایند شکل دهی به شبکه ها روی می دهد. به عبارت دیگر «دانش و شناخت در میان شبکه ای از افراد و فناوری توزیع شده است و یادگیری فرایند مرتبط کردن، رشد دادن و هدایت این شبکه ها است.» (زیمنس و تیتنبرگر^۲، ۲۰۰۹ ص ۱۱). لذا اگر فرصت مشارکت و تعامل برای افراد درون شبکه فراهم شود یادگیری اتفاق افتاده و دانش شکل می گیرد. هر چه تعداد گره های یک شبکه بیشتر بوده و افراد امکان تعامل بیشتری داشته باشند دانش بهتر حاصل خواهد شد. زیمنس و داونز بر مبنای این دیدگاه برای اولین بار، دوره ای را با عنوان «ارتباط گرایایی و دانش ارتباطی^۳» در سال ۲۰۰۸ ارائه کردند که در آن حدود ۲۵۰۰ نفر به طور رایگان شرکت کردند (داونز^۴، ۲۰۰۸). آنها این دوره را «دوره های برخط آزاد انبوه^۵» نامگذاری کردند که به عنوان الگوی آموزشی نظریه یادگیری ارتباط گرایایی شناخته می شد. در سال ۲۰۱۱ سباستین ترون^۶ با الهام از این دوره و نهضت منابع آموزشی آزاد^۷، دسترسی به دوره ای با عنوان «مقدمه هوش مصنوعی^۸» را در دانشگاه استنفورد آزاد اعلام کرد و حدود ۱۶۰،۰۰۰ نفر از ۱۹۰ کشور جهان در این دوره شرکت کردند. از آن به بعد اصطلاح دوره های برخط آزاد انبوه برای دوره های برخطی که افراد، مؤسسات و سازمانها به طور رایگان و با امکان دسترسی همگانی ارائه می دهند رواج پیدا کرد.

2. Siemens & Tittenberger
3. Connectivism and connective knowledge
4. Downes
5. Massive open online course
6. sebastian thrun
7. Open educational recourse
8. Artificial intelligence

رایگان در اختیار همه قرار بگیرد (اصل گشودگی). یادگیرندگان باید بتوانند از هر ابزار، رسانه یا محتوایی که بدان تمایل دارند برای یادگیری استفاده نمایند و منابع آموزشی نباید محدود شود (اصل تنوع). همچنین از آنجایی که طبق نظریه ارتباط گرای، یادگیری در فضای تعاملی و مشارکتی اتفاق می افتد بنابراین لازم است یادگیرندگان به برقراری ارتباط با همدیگر و فعالیت های مشارکتی ترغیب شوند (اصل تعامل پذیری).

Home About News Blogs Forum Contact Support

You are not logged in. [Login] [Register]

Registration and Newsletter Subscription

Metaliteracy MOOC collects user information in order to confirm passwords and to properly attribute comments and other submissions. User information will remain private and will not be sold to any external agency. For more information, please see our Privacy Policy.

By registering in you agree to allow this site to set three cookies on your browser: the login name you enter below, an ID number corresponding to that name, and a session variable, used to prevent fake logins, that changes each time you login.

Select a username:

Select a password:

Enter your email address:

Contents

- This Course
- Home Page
- About This Course
- What is Metaliteracy
- Course Outline
- How It Works
- Course Facilitators
- Your Privacy
- Contact Us
- Your Account
- Register
- Login
- Manage Account
- Tech Support
- Participating
- Feed List

شکل ۱ نمونه سی موک (دوره آموزشی فراسواد)

با این توضیحات برخی از ویژگی های اساسی cMOOCs عبارتند از:

۱- استفاده از رسانه های اجتماعی از قبیل وبلاگ، آر اس اس، پادکست، پیام رسان ها و شبکه های اجتماعی همچون لینکدین، فیس بوک، تویتر و غیره؛ به عبارتی دیگر cMOOCs در بستر پلتفرم مشخصی ارائه نمی شوند بلکه شرکت کنندگان در این دوره ها مختار هستند از پتانسیل های بسترهای مختلف برای تعامل و مشارکت با شرکت کنندگان دیگر استفاده کنند. شرکت کنندگان می توانند بر مبنای علاقه خود از یک یا چندین بستر استفاده نمایند.

هزار نفر باشد.

موک ها دارای، پداگوژی منحصر به فرد نیز هستند. به طور کلی انواع موک ها را می توان در چهار پداگوژی کلی دسته بندی کرد. هر یک از این پداگوژی ها دارای توصیه های هستند که از پارادایم و مبنای نظری خاصی تبعیت می کند. بررسی اکثر دوره های موک در بستر پلتفرم های مختلف بیانگر این است که هر یک از این دوره ها بر مبنای یکی از این چارچوب های پداگوژیک ارائه می شوند. این پداگوژی ها عبارتند از:

۱- cMOOCs

۲- xMOOCs

۳- MOOCs ترکیبی^{۱۰}

۴- Quasi-MOOCs

۱- cMOOCs

cMOOCs یا موک های ارتباط گرای^{۱۱} یکی از اولین نوع موک ها هستند که بر مبنای اصول اساسی طراحی آموزشی در نظریه یادگیری ارتباط گرای شکل گرفته است. طبق نظریه ارتباط گرای این اصول عبارتند از: خودمختاری^{۱۲}، گشودگی^{۱۳}، تنوع^{۱۴} و تعامل پذیری^{۱۵}. بر مبنای این اصول یادگیرنده در عصر دیجیتال باید در انتخاب محتوا، برنامه درسی و فعالیت های یادگیری از اختیار کافی برخوردار باشد و خود مسیر یادگیری را تنظیم نماید (اصل خودمختاری). برای این اتفاق، لازم است دسترسی به محتوا، فعالیت ها، تکالیف و رسانه های مختلف برای وی آزاد بوده و به صورت

10. b MOOC

11. Connectivism MOOC

12. Autonomy

13. Openness

14. Diversity

15. Interactivity

۲- محتوای مشارکت کننده محور؛ در cMOOCs، محتوای آموزشی و برنامه درسی از پیش تعیین شده ای وجود ندارد. بلکه محتوا توسط مشارکت کنندگان و در تعامل با همدیگر تولید شده یا به اشتراک گذاشته می شود. در این دوره ها محتوای فرایندی یا دانش نرم^{۱۶} بسیار اهمیت دارد. به این صورت که شرکت کنندگان مختلف بعد از توافق بر سر موضوعات دوره آموزشی، اقدام به جستجوی منابع در بسترهای مختلف کرده و برداشت های خود از این محتوا را در قالب های مختلف از قبیل ویدئو، پادکست، مقاله، یادداشت و غیره در دسترس دیگر مشارکت کنندگان قرار می دهند. حتی مشارکت کنندگان می توانند منابع مختلفی که برای موضوع دوره مناسب تشخیص می دهند را از طریق

هشتگ (#)

یا آراس اس (RSS) به اشتراک عموم بگذارند. این به اشتراک گذاری مطالب مختلف، محتوای آموزشی سی موک ها را تشکیل می دهند. شرکت کنندگان بنابر نیاز و تمایل خود ممکن است یک یا چندین مورد از منابع را مورد استفاده قرار دهند. تاکید اساسی سی موک ها بر بازتولید^{۱۷} یا بازآفرینشی^{۱۸} محتوا است. به این معنا که مشارکت کنندگان موظف هستند علاوه بر مطالعه منابع مختلف، مطالب و برداشت های جدیدی را بدان اضافه کرده و آن را به اشتراک بگذارند. به عبارتی از شرکت کنندگان انتظار می رود نسبت به منابع مختلف سهم بخشی^{۱۹} داشته باشند.

- 16. Soft knowledge
- 17. Re production
- 18. Re creation
- 19. Contribution

۳- ارتباطات توزیع شده؛ محدودیت شرکت کننده در cMOOCs وجود ندارد. شرکت کنندگان این دوره ها ممکن است صدها یا هزاران نفر از سراسر جهان باشند. برخلاف دوره های آموزشی متداول هر چه تعداد شرکت کنندگان در این دوره ها بیشتر و از تنوع بالایی برخوردار باشد شبکه تعاملات تقویت شده و یادگیری غنی تری حاصل خواهد شد. در این دوره ها هر کسی با هر ابزار ارتباطی می تواند در تعاملات مختلف شرکت کرده و با دیگران ارتباط برقرار کند. به عبارتی هیچ نوع محدودیت ابزاری یا تعاملاتی در حیطه موضوع دوره آموزشی وجود ندارد و شرکت کنندگان می توانند ارتباطات توزیع شده^{۲۰} داشته باشند.

۴- سنجش؛ از انجایی که خودآموزی و یادگیری به خاطر یادگیری هدف اصلی نظریه ارتباط گرایی است لذا این دیدگاه موافق مشوق ها و فشارهای بیرونی نیست. در cMOOCs نیز بر این مبنا سنجش و ارزشیابی رسمی معنا ندارد. با این حال شرکت کنندگان به طور مداوم در طول دوره لازم است کاری های یکدیگر را ارزیابی کرده و به همدیگر بازخورد دهند. در این موک ها روش های سنجشی مانند خود ارزیابی^{۲۱}، سنجش همتایان^{۲۲} و سنجش مشارکتی^{۲۳} جزو ضروریات می باشند.

تکنیک های تدریس در cMOOCs

بیان استدلال^{۲۴}؛ در این روش بعد از مشخص شدن سرفصل مباحث یا موضوعات دوره آموزشی، از شرکت کنندگان درخواست می شود به مطالعه منابع مختلف بپردازند و

- 20. distributed communication
- 21. Self-assessment
- 22. Peer assessment
- 23. Collaborative assessment
- 24. Articulate reasoning

سپس استدلال های خود را در خصوص موضوع دوره آموزشی از طریق ابزارهای مختلف به اشتراک بگذارند.

جمع آوری جمعی^{۲۵}؛ در این روش بعد از توافق در سرفصل های دوره آموزشی، از شرکت کنندگان درخواست می شود به جمع آوری منابع، رسانه ها، یادداشت و غیره پرداخته و یافته های خود را در بسترهای مورد علاقه خود از طریق هشتگ یا آراس به اشتراک بگذارند. این روش در شروع دوره باعث گردآمدن منابع بسیار غنی از محتوای دوره آموزشی می شود.

مباحثه مخالف و موافق^{۲۶}؛ طبق این روش تدریس، شرکت کنندگان به دو گروه موافق و مخالف با موضوع مورد بحث تقسیم شده و با همدیگر به مباحثه علمی می پردازند. وظیفه هر یک از گروه ها این است که استدلال های موافقت یا مخالفت خود را به اشتراک گذاشته و در مقابل پرسش های طرف مقابل پاسخگو باشند. این نوع مباحثه با مشارکت گسترده شرکت کنندگان زمینه شکل گیری دانش جدید در بستر cMOOCs را فراهم می سازد. نکته قابل توجه در این روش این است که حتما قبل از شروع مباحثه معیارها و هنجارهای لازم با توافق همگانی تعیین شده و در صورت تخطی هر یک از طرفین از آنها در طول مباحثه لازم است هشدارهای لازم جهت تنظیم مباحث ارایه شود.

الگوی آموزشی جیگ ساو^{۲۷}؛ الگوی آموزشی جیگ ساو یکی از روش های تدریس تعاملی در محیط های چهره به چهره نیز می باشد. طبق این روش مسئله به بخش های مختلف تقسیم می شود. هر

یک از شرکت کنندگان با توجه به علاقه خود به مطالعه در خصوص یکی از بخش ها پرداخته و یافته های خود را با هم گروهی های خود به اشتراک و مباحثه می گذارد و سپس نتایج نهایی را در تیم اصلی مطرح کرده و جوانب مختلف مسئله را روشن می سازند.

نقد همتایان^{۲۸}؛ در این روش هر یک از شرکت کنندگان ضمن انجام تکلیف خواسته شده مسئولیت می یابد تا به نقد کارهای یک یا چند نفر از همتایان خود بپردازد. این نقد ها معمولا بر مبنای استاندارد مشخص صورت می گیرد که در ابتدای تکلیف با مشارکت تسهیل گران و شرکت کنندگان تعیین شده و در قالب جدول واری^{۲۹} تنظیم می شود.

انجمن پرسش متداول^{۳۰}؛ در این روش شرکت کنندگان مسئولیت می یابند تا به پرسش های مریبان و شرکت کنندگان دیگر در بستر انجمن پرسش متداول پاسخ دهند. پاسخ شرکت کنندگان به این سوالات می تواند به عنوان محتوای یادگیری شرکت کنندگان دیگر مورد استفاده قرار بگیرد.

وبلاگ تاملی^{۳۱}؛ وبلاگ ها یکی از ابزارهای وب ۲،۰ هستند و به افراد این امکان را می دهند تا یافته ها، دیدگاه ها، برداشت ها یا دل نوشته های خود را به اشتراک بگذارند. طبق این روش، شرکت کنندگان موظف می شوند در حیطه موضوع دوره آموزشی به مطالعه و اندیشه پرداخته و تاملات خود را روی وبلاگ قرار دهند. شرکت کنندگان دیگر می توانند با مطالعه این وبلاگ ها از همدیگر یاد گرفته و به همدیگر بازخورد ارایه دهند.

28. Peer critique

29. Rubric

30. Q&A forum

31. Reflective blog

25. Collective aggregation

26. For and against debate

27. Jigsaw pedagogical pattern

گزارنترسخنران علمي

کتاب های درسی الکترونيکی دانشگاهي: ابعاد و مسائل پيش رو

سخنران: خانم دکتر سپیده فهمی فر
تاریخ برگزاری: چهارشنبه ۱۳۹۴/۱۱/۲۸
مکان: دانشگاه تربیت مدرس

تدوین: بهناز داراب

رئیس کمیته سخنرانی ها و گردهمایی های علمی

انجمن

اسفند ۱۳۹۴

۱- مقدمه

گزارش حاضر به معرفی بیست و ششمین سخنرانی علمی انجمن یادگیری الکترونيکی ایران (یادا) می‌پردازد. این سخنرانی با همکاری دانشگاه تربیت مدرس، در محل دانشکده فنی، مهندسی این دانشگاه و با حضور ۱۰ نفر برگزار شد. سخنران این نشست خانم دکتر سپیده فهمی فر بودند.

۲- معرفی سخنران و سخنرانی

خانم دکتر سپیده فهمی فر، دارای مدرک دکترای تخصصی PhD در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه تهران هستند. زمینه اصلی تحقیقاتی ایشان در رابطه با نشر الکترونيکی است. نامبرده دارای ۲۰ عنوان

مقاله علمی- پژوهشی، ۱۰ عنوان مقاله کنفرانس می-باشد. عضویت بنیاد ملی نخبگان، برگزیده جشنواره بین المللی فارابی، پژوهشگر نمونه دانشگاه تهران (پایان نامه)، برگزیده جشنواره ایرج افشار، برگزیده جشنواره های سال دانشجویی در رشته خود از افتخارات علمی ایشان است. وی در حال حاضر عضو هیئت علمی دانشگاه تهران می باشد. از جمله فعالیت های اجرایی ایشان می توان موارد زیر را نام برد:

- عضو کارگروه سیاستگذاری منابع مرکز اسناد و کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران؛
- دبیر هیات داوران مجلات الکترونيکی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران؛
- دبیر شورای مرکزی علوم انسانی باشگاه پژوهشگران دانشجو؛
- عضو آزمایشگاه پایش دیجیتالی کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران؛
- داور چند مجله علمی و پژوهشی.

۳- خلاصه سخنرانی

۳-۱- مقدمه

در محیط دانشگاهی ایران یادگیری و اثربخشی اغلب به شیوه مطلوب انجام نمی گیرد و این امر موجب عدم یادگیری عمیق و در نتیجه به یادسپاری مطالب و یا به عبارت دیگر حفظیات شده است. در حقیقت

اجتماعی یک کتاب درسی به واسطه آرائه مثال‌ها و نمونه‌ها و تصاویر و نیز با توجه به ارزش‌ها، فرهنگ‌ها، نگرش‌ها، متعادل نمودن شرایط فرهنگی و جنسیتی در کتاب قوام می‌یابد.

کتاب درسی دانشگاهی، محتوای اطلاعاتی تخصصی و عمیق با زبانی علمی در اشکال متنوع، منطبق با اهداف و طرح درسی تصویب‌شده و نیز حجم اطلاعات متناسب با زمان موردنیاز به‌منظور مطالعه برای مخاطبان دانشگاهی (دانشجو استاد) است که از سوی مؤلفان و مترجمان دارای تخصص موضوعی به نگارش درآمده، حداقل دارای بخش‌های

مقدمه، فهرست مندرجات، فصل‌بندی و منابع و مأخذ است و به لحاظ ظاهری متناسب با اهداف یادگیری است.

کتاب الکترونیکی، منبع الکترونیکی قابل خواندنی است، به لحاظ محتوایی مشابه با کتاب کاغذی و با مزایایی فراتر از کتاب کاغذی، که بر روی صفحه رایانه یا دستگاه‌های خواننده اختصاصی و قابل حمل از طریق نرم‌افزارهای موردنیاز و به‌صورت پیوسته از طریق مرورگر یا ناپیوسته آرائه می‌گردد.

کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی، کتاب درسی دانشگاهی که با توجه به نیاز حوزه موضوعی از قابلیت‌های محیط الکترونیکی نظیر قابلیت جستجو، قابلیت چندرسانه‌ای، خواندن شفاهی متن و نظایر آن استفاده می‌کند.

۳-۴- دانش چرایی

دلایل و اهمیت کتاب‌های درسی الکترونیکی دانشگاهی با توجه به نتایج مطالعات در این زمینه قابل تبیین است. اگرچه قدمت نشر

در محیط دانشگاهی انتقال دانش به‌جای خلق دانش قرار گرفته و آموزش در محیط دانشگاه دارای معضلاتی است. محدودیت‌های موجود در محیط دانشگاه نظیر کوتاه بودن مدت‌زمان یک‌ترم تحصیلی، حجم بالای محتوای قابل آرائه، تعداد زیاد دانشجویان در هر کلاس؛ تفکر عمیق، تحلیلی و انتقادی کمتر اتفاق می‌افتد اگرچه نمی‌توان نقش عوامل مهم دیگری نظیر دانش مدرس، انگیزه مدرس، فضای آموزشی، برنامه درسی، روش‌های تدریس و مانند آن را نادیده گرفت.

۳-۲- اهمیت دانش در زمینه کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی

به‌منظور آگاهی از اهمیت دانش در زمینه کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی دانش چرایی و چگونگی لازم است. اهمیت این موارد به دلیل عدم آگاهی ذی‌نفعان این فناوری و اثربخشی این عوامل است. دانش چرایی، آگاهی از تعاریف مربوط به کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی، دانش چرایی، شناسایی عوامل و دلایل اهمیت کتاب‌های درسی الکترونیکی در ایران و دانش چگونگی، آگاهی از ملزومات مورد نیاز برای حضور کتاب‌های درسی الکترونیکی دانشگاهی است.

۳-۳- دانش چرایی

دانستن تعریف کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی نیازمند دانستن تعریف کتاب درسی، کتاب درسی دانشگاهی و نیز کتاب درسی الکترونیکی است.

کتاب درسی. دربردارنده دو بخش محتوای علمی و محتوای اجتماعی است. در رابطه با محتوای علمی، یادگیرنده مجموعه اطلاعات و نیز مهارت‌های مرتبط با یک موضوع خاص نظیر تفکر انتقادی، حل مسئله و نظایر آن را در یک دوره خاص فرامی‌گیرد. محتوای

دارند (دنيس و ديگران، ۲۰۱۱). «بلاور و گيلت» (۲۰۰۲) و «يانگ» (۲۰۰۱) معتقدند كه كتاب‌هاي درسي اگر به همان شكل به صورت نسخه الكترونيكي درآيند، نمي‌توانند مورد استفاده و محبوبيت قرار گيرند.

علاقه دانشگاهيان به كتاب‌هاي الكترونيكي غيرداستاني از اين بعد كه ناشران معروفی نظير پيرسون و سفاري، پژوهانه‌هايي را از سوي سرمايه‌گذاران پژوهش‌هاي دانشگاهي اختصاص مي‌دهند و نيز به واسطه طيفي از مطالعات دانشگاهي بر روي كتاب‌هاي الكترونيكي در محيط‌هاي آموزشي قابل تبیین است (بنت و لاندوني، ۲۰۰۵؛ آرمسترانگ و لانسدل، ۲۰۰۳ نقل شده در تول، درنلي و مك نایت، ۲۰۰۷).

كتاب الكترونيكي در خارج از کشور به بیش از چهار دهه (پروژه گوتنبرگ از سوي مايكل هارت در سال ۱۹۷۱) رسیده (چن، ۲۰۰۳) و سیر تحولات كتاب الكترونيكي و دستگاه‌هاي سخت‌افزاري منتسب به آن با سرعت بسياري در حال پيشرفت است، اما نشر كتاب الكترونيكي از سوي ناشران ايراني موضوع و فعاليتي جديد است. در مطالعه سيمون (۲۰۰۱) شركت كندگان در پژوهش از استفاده كتاب الكترونيكي راضي بودند، آن‌ها استفاده از آن را براي دروس دانشگاهي خود به دوستان، پيشنهاده خواهند داد و ۹۵ درصد آن‌ها تقاضاي استفاده از كتاب الكترونيكي در واحدهاي درسي آینده‌شان را دارند و بيان کرده‌اند كه اين نوع رسانه در انتخاب واحدهاي درسي ايشان تأثيرگذار است. آنوراده‌ها و ياشا (۲۰۰۶) نيز نشان دادند كه در آینده درصد بالايي از دانشجويان يك كتاب الكترونيكي را خريداري يا استفاده خواهند كرد.

پژوهش رولندز و ديگران (۲۰۰۷) نشان داد كه اساتيد، از كتاب‌هاي الكترونيكي براي تك نگاهت‌هاي پژوهشي، آثار مرجع و كتاب‌هاي درسي بيش از خواندني‌هاي سرگرم-كننده استفاده مي‌كنند. مطالعه‌ي ايبيري (۲۰۰۷) نيز نشان داد كه اكثر اساتيد از كتاب‌هاي الكترونيكي به منظور پژوهش، آماده شدن براي كلاس و آموزش استفاده مي‌كنند. كوكس (۲۰۰۴) نيز در پژوهش خود نشان داد كه آماده شدن براي ارائه و پژوهش دانشگاهي از مهم‌ترين دلايل استفاده از كتاب الكترونيكي در ميان اساتيد است.

در واحدهايي كه اساتيد از كتاب درسي الكترونيكي به عنوان يك منبع درسي در آموزش استفاده نمي‌كنند، دانشجويان ترجيح كمترى به استفاده از اين كتاب‌ها

۳-۵- دانش چگونگی

- در نهایت به منظور نشر موفق کتاب های درسی الکترونیکی دانشگاهی در ایران برخی راهکارها پیشنهاد می شود:
- شناخت وضعیت موجود نشر کتاب های الکترونیکی در ایران؛
- شناسایی ابعاد مختلف موضوعی کتاب های الکترونیکی؛
- شناسایی چستی کتاب درسی دانشگاهی و تفهیم آن به ذی نفعان؛
- شناسایی مهم ترین حوزه های علمی مطلوب برای نشر کتاب های درسی الکترونیکی دانشگاهی؛
- شناسایی گروه پژوهشی تخصصی به منظور تشکیل اتاق فکر با توجه به ابعاد متنوع موضوعی مرتبط با کتاب های درسی الکترونیکی؛
- شناسایی ویژگی های مطلوب کتاب درسی دانشگاهی از دیدگاه اساتید؛
- شناسایی ویژگی های مورد نیاز کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی در هر یک از حوزه های علمی؛
- شناسایی ویژگی های مشترک نشر کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی مطلوب؛
- شناسایی ویژگی های خاص مورد نیاز نشر کتاب درسی الکترونیکی دانشگاهی مطلوب؛
- آگاهی از نیازها و دغدغه های نویسندگان کتاب های درسی الکترونیکی دانشگاهی؛
- آگاهی از نیازها و دغدغه های ناشران کتاب های درسی دانشگاهی و الکترونیکی دانشگاهی؛
- رواج تبلیغات و فرهنگ نشر و استفاده از کتاب الکترونیکی؛
- حمایت و کمک به ناشران الکترونیک؛
- تبلیغات در رسانه ملی؛
- برپایی نمایشگاه های بزرگ نشر الکترونیک؛
- اختصاص بودجه از سوی وزارت ارشاد با بن های خرید به مردم؛
- اختصاص بودجه حمایتی براساس تولید محتوا به ناشران؛
- ساده سازی دریافت اجازه نشر؛
- سخت گیری کمتر نهادهای مسئول؛

- ایجاد بسترهای مناسب برای توزیع و فروش؛
- تبلیغات رایگان برای ناشران این حوزه جهت فروش محصولات؛
- حمایت از حقوق نویسندگان اثر
- حمایت مسئولان از تولیدات فاخر و جلوگیری از تولید محصولات نامرغوب و بی کیفیت

انجمن ها علمی مرتبط

دکتر مریم طایفه محمودی
استادیار پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
و عضو هیات مدیره انجمن یادگیری الکترونیکی

انجمن فناوری و ارتباطات آموزشی

Association for Educational Communications and Technology_AECT

<http://www.aect.org/newsite>

انجمن فناوری و ارتباطات آموزشی، از جمله انجمن های تخصصی در این حوزه است که از طریق فناوری به ارتقاء دانش اعضاء در دانشگاه ها، موزه ها، بیمارستان ها، صنعت و ارتش، می پردازد. این انجمن مرجع مناسبی جهت طراحی سیستماتیک و ساختارمند به رویکردهای یادگیری است. این انجمن با فعالیت در ۲۴ ایالت و ۶ مرکز بین المللی به ارائه خدمات می پردازد. این انجمن از قدیمی ترین انجمن های این حوزه محسوب می شود و دو مجله در ماه ارائه می کند بنام های:

TechTrends و Educational Technology Research and Development

این انجمن تحت حمایت موسسه غیرانتفاعی ECT به ارائه جوایز متعددی در بخش های مختلف خود و در حوزه های سرپرستی کارآموزی، فناوری و یادگیری فرهنگی، طراحی و توسعه، فناوری های یادگیری نوظهور، بخش بین الملل، فناوری و رسانه، تئوری و پژوهش، تغییر و تفکر سیستمی، آموزش مربی و ... می پردازد.

معرفی مجله‌ها رایباد

دکتر مریم طایفه محمودی
استادیار پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
و عضو هیات مدیره انجمن یادگیری الکترونیکی

نام مجله: مجله بین المللی فناوری‌های
موبایل تعاملی

iJIM – International Journal of Interactive
Mobile Technologies

هدف این مجله، تمرکز بر تبادل نتایج پژوهش‌های هایی است که در رابطه با توسعه و آزمون عناصر مورد استفاده در فناوری‌های موبایل تعاملی انجام می‌شود. مسائل بنیادین، کاربردی و تجارب موجود در این حوزه، قابل ارائه به این مجله هستند. دسترسی به این مجله آزاد و مجانی است و تنها نیاز به ثبت نام دارد.

انتشارات: kassel university press GmbH و انجمن IAOE

سردبیر: Michael E. Auer

دوره تناوب انتشار: فصلی

فعالیت موضوعی: یادگیری از طریق فناوری‌های
تعاملی موبایل

ISSN: ۱۸۶۵-۷۹۲۳

نشانی الکترونیکی:

<http://online-journals.org/index.php/i-jim/index>

معرفی کتاب

دکتر مریم طایفه محمودی
استادیار پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
و عضو هیات مدیره انجمن یادگیری الکترونیکی

چارچوبی عملی برای ارزشیابی برنامه‌های آموزش از
دور برخط

مولفان: دکتر مهران فرج الهی، مسعود براتیان

ناشر: آنپنا

سال انتشار: ۱۳۹۳

کتاب چارچوبی عملی برای ارزشیابی برنامه‌های آموزش از دور برخط، در پنج فصل مجزا تألیف شده است، که فصول آن عبارت‌اند از: چارچوب مفهومی ارزشیابی، انواع ارزشیابی برنامه، راهبردهای ارزشیابی، سوالات ارزشیابی و نتیجه‌گیری. در این کتاب، از ترکیبی از ارزشیابی برنامه و مبانی نظری آموزش از دور برای شکل دادن چارچوبی برای ارزشیابی برنامه‌های برخط استفاده شده است. بر اساس این چارچوب عملی، ارزشیاب‌ها باید عملکرد یادگیرندگان را سنجش نمایند، اثربخشی برنامه و هزینه را مشخص نمایند، بر کیفیت فناوری و خدمات پشتیبانی نظارت نموده، طراحی درسی و آموزش را ارزشیابی کرده و رضایت‌یاددهنده و یادگیرنده را بررسی نمایند.

رویدادها آینده

مریم طایفه محمودی

استادیار پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات و
عضو هیات مدیره انجمن یادگیری الکترونیکی ایران

هشتمین سمپوزیوم بین المللی مخابرات 8th International Symposium on Telecommunications

۲۰۱۶ IST از معتبرترین کنفرانس‌هایی است که بصورت بین المللی، توسط پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، در شهر تهران، ایران در تاریخ ۲۷-۲۹ سپتامبر ۲۰۱۶ برگزار می شود.

وبگاه:

<http://ist2016.itrc.ac.ir>

مهلت ارسال مقاله کامل: 6 May, 2016

پست الکترونیکی:

ist2016@itrc.ac.ir

محورهای سمپوزیوم:

1. Wireless Communications
2. Wireless Networks
3. Ad hoc and Sensor Networks
4. Antennas and Propagation
5. Microwave, Millimeter Wave and Terahertz Wireless Components
6. Cognitive Networks
7. Satellite and Space Communications
8. Optical Communications: Components and Networks
9. Network Science and Technologies
10. Broadband Networks
11. Software Defined Networks
12. System and Networks Security
13. Information Security
14. Internet of Things
15. Big Data
16. Cloud Networks & Communications

17. Green Communications
18. Smart Computing
19. Communications for Smart Grids
20. Communications Software, Services and Multimedia Applications
21. Signal Processing in Communications
22. Social Networks
23. Internet Related Technologies and Communication Services
24. ICT Development Strategies and Regulatory

دکتر مریم طایفه محمودی

استادیار پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
و عضو هیات مدیره انجمن یادگیری الکترونیکی

۱۵ امین کنفرانس اروپایی یادگیری الکترونیکی 15th European conference on e-Learning 2016_ECEL

پانزدهمین کنفرانس اروپایی یادگیری الکترونیکی، امسال در دانشگاه چارلز شهر پراگ در کشور چک در تاریخ ۲۷-۲۸ اکتبر برگزار می شود. مقالاتی که در کنفرانس ارائه شوند، جهت توسعه و چاپ در مجلات The Electronic Journal of e-Learning و Digital Media Journal and انتخاب می گردند.

محورهای کنفرانس

- یادگیری آمیخته
- سواد دیجیتالی
- یادگیری الکترونیکی برای محل های کار
- کلاس های تلفیقی
- سامانه های مدیریت یادگیری
- فناوری های موبایل
- MOOCs

بازاریابی می باشد و بسیاری از این آموزشها بصورت آنلاین در دسترس است.

در این مجموعه بیش از ۹۰ برنامه های آنلاین آموزش وجود دارد. این مجموعه یکی از بزرگترین مجموعه های رایگان است که بر حسب تقاضا، منابع آموزشی کارآفرینی ارائه می دهد. مزایای برگزاری دوره های آنلاین به یک کارآفرین صاحب کسب و کار کوچک، عبارتند از: یادگیری مفاهیم کسب و کار از ابتدا، در دسترس بودن دوره ها در هر زمان، به روز بودن در مسائل کسب و کار، دسترسی به بیش از ۷۰ دوره کسب و کار، افزایش اعتماد به نفس و افزایش عرضه در محیط کسب و کار و...

نمونه هایی از مباحث برنامه های آموزشی برخط موجود عبارتند از: حسابداری، مدیریت کسب و کار، برنامه ریزی کسب و کار، مباحث مالی، مباحث دولتی، کسب و کار بین المللی، مباحث حقوقی، توسعه مدیریت، بازاریابی، فروش، مالیات کسب و کارهای کوچک، آغاز و رشد یک کسب و کار و ...

معرفی اساتید و پژوهشگران بنام بدن الملک در حوزه یادگیری الکترونیکی

امیدرضا بلوکی اسپیلی

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی ارومیه

و دبیر کمیته دانشجویی انجمن یادگیری الکترونیکی

دکتر سوزان بال (Susan Bull)

استاد دانشکده الکترونیک و مهندسی سیستم، دانشگاه بیرمنگهام

<http://www.birmingham.ac.uk/schools/engineering/eese/peo-Name=dr-susan-b&11806=Name=dr-susan-bull&celd&11806=ple/navigation.aspx?Referenceld=ull>

ull

• تعلیم و تربیت

• رسانه های اجتماعی

• آموزش مربی

• آزمون و ارزیابی

زمانبندی های مهم کنفرانس به شرح زیر است:
زمان برگزاری کنفرانس: ۲۷-۲۸ اکتبر ۲۰۱۶ مهلت ارسال چکیده مقالات: ۲۲ آوریل ۲۰۱۶
وبگاه کنفرانس:

<http://www.academic-conferences.org/conferences/ecel/ecel-call-for-papers>

وبگاه ها یادگیر

مهندس سوگل بابازاده

پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

http://www.kutztownsbdc.org/course_listing.asp

مرکز توسعه کسب و کار کوچک دانشگاه Kutztown پنسیلوانیا به کارآفرینانی که به دنبال شروع و یا رشد کسب و کار کوچک خود هستند، خدمات مشاوره و برنامه های آموزشی ارائه می دهد. مشاوران این مرکز توسعه کسب و کار به شکل های مختلف به کارآفرینان مشاوره می دهند، مشاوره ممکن است بطور محرمانه، در قالب یک جلسه کاری با طیف وسیعی از مسائل کسب و کار از جمله آزمایش گزاره کسب و کار جدید، شکل دادن یک طرح کسب و کار، بررسی فرصت های مالی، و .. ارائه شود. مشاوران مرکز توسعه کسب و کار، با تخصص و بینش خود به بررسی و پالایش طرح های کسب و کار، ترکیب فن آوری های جدید، تحقیقات بازار، شناسایی منابع مالی، درک الزامات قانونی و ... کمک می نمایند. موضوعات برنامه آموزشی شامل قوانین و مقررات و تاکتیک های

- ویراستار ارشد مجله معتبر IEEE Transactions در حوزه فناوری آموزشی
- دانشیار گروه تعامل تطبیقی انسان با کامپیوتر دانشگاه سیدنی استرالیا
- عضو کمیته علمی و اجرایی بسیاری از کنفرانس های و کارگاه های معتبر دنیا در حوزه آموزش الکترونیکی

دکتر سوزان بال از اساتید برجسته در زمینه بکارگیری هوش مصنوعی در آموزش است. عمده پژوهش های ایشان در رابطه با مدل یادگیرندگان، تحلیل یادگیری و دیداری سازی و استفاده از رویکردهای مهندسی سیستم در پشتیبانی آموزشی است. مدل سازی آشکار دسته ای از مدل سازی های یادگیرندگان می باشد که کاربران قادر خواهند بود با در نظر گرفتن محدودیت های طرح شده برای سیستم، مدل بدست آمده از خود را توسط سیستم، مشاهده و ویرایش نمایند. این زمینه در سیستم های تعاملی بسیار کاربرد پیدا کرده است. این استاد صاحب نام در ابتدا به تحصیل در حوزه زبان شناسی در مقطع کارشناسی ارشد پرداخت. سپس مدرک کارشناسی ارشد را این بار در رشته ارتباطات و محاسبات اخذ نمود. ایشان از دانشگاه ادینبورگ انگلستان، موفق شد مدرک دکتری رشته هوش مصنوعی در آموزش کسب نماید. ایشان علاوه بر فعالیت در دانشگاه بیرمنگام، مسئولیت های راهبری تحقیقات در حوزه آموزش الکترونیکی دو دانشگاه ساسکاچوان و برایتون را نیز بر عهده دارد. علایق تحقیقاتی ایشان عبارت است از:

- مدل سازی آشکار یادگیرنده
- تحلیل آموزش و تعلیم
- بصری سازی داده ها
- شخصی سازی / تطبیق پذیری / مدل سازی کاربر
- فناوری های پشتیبان آموزش
- آموزش سیار و آگاه به زمینه

ایشان مقالات و تالیفات بسیاری در حوزه های مرتبط با آموزش الکترونیکی دارند و نمایه گوگل اسکولار بیش از ۴ هزار ارجاع به کارهای ایشان را ثبت کرده است. از پروژه های مطرح زیر نظر ایشان می توان به سه پروژه مهم اروپایی شامل Next-Tell برای بصری سازی مدل رقابت های تجاری، LEA Box تحلیل آموزش هوشمند و Emote استخراج مدل کاربر با کمک ربات های مجازی هوشمند نام برد. از دیگر مسئولیت های ایشان می توان به موارد زیر اشاره کرد.

- عضو کمیته اجرایی بین المللی هوش مصنوعی در آموزش جوامع

صفحه چینی و صفحه آرایی :

فاطمه فضلی
سیده نیلوفر مقدس

مشتاقانه در پی دریافت
نقطه نظرات شما عزیزان
هستیم

باشد که با یاری شما
این خبرنامه هرچه پربارتر
و به یاد ماندنی تر گردد.